

ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЯ

Викладач: доктор філологічних наук, доцент Козлова Тетяна Олегівна

Кафедра: англійської філології та лінгводидактики, II корпус, ауд. 324

E-mail: kozlovatetyana2020@gmail.com

Телефон: (061) 2891259 (кафедра), +380963782233

Інші засоби зв'язку: Moodle, Viber, WhatsApp

Консультації: дистанційні – Zoom Viber, WhatsApp (за домовленістю)

Освітньо-наукова програма, рівень вищої освіти:		Філологія третій (доктор філософії)					
Статус дисципліни:		Вибіркова					
Кредити ECTS	4	Навч. рік:	2023-2024	Рік навчання	2	Тижні	16
Вид контролю:		Залік					
Посилання на курс в Moodle			https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=12895#section-0				

ОПИС КУРСУ

Курс має на меті ознайомити аспірантів з головними поняттями й положеннями лінгвокультурології як окремої галузі мовознавства у відповідності до ефективної організації та здійснення міждисциплінарного дослідження мовного об'єкту.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Програмні результати навчання	
ПРН 1	Демонструвати системний науковий світогляд та загальний культурний кругозір; володіти техніками і технологіями критичного мислення.
ПРН 7	Оволодівати сучасними знаннями та застосовувати їх у практичній діяльності; здійснювати абстрактний аналіз, оцінку і синтез нових та комплексних ідей; демонструвати відданість їх розвитку у передових контекстах професійної та наукової діяльності.
ПРН 11	Здійснювати пошук, оброблення та аналіз наукової інформації, її систематизацію та узагальнення; використовувати інформаційно-комунікаційні технології у дослідницькій та викладацькій діяльності.
ПРН 15	Розуміти морально-етичні норми і стандарти професійної поведінки науковця та викладача; принципи академічної доброчесності та дотримуватися їх у науковій та викладацькій діяльності.
ПРН 17	Забезпечувати безперервний саморозвиток та самовдосконалення протягом життя.
ПРН 18	Знати основні концепції, історію розвитку та сучасний стан наукових знань за спеціальністю філологія.
ПРН 19	Розуміти та застосовувати методологію, методи та термінологічний апарат наукового дослідження у галузі гуманітарних наук.
ПРН 20	Вміти виокремлювати та інтерпретувати дані, необхідні для філологічного дослідження, висувати нові наукові ідеї.
ПРН 21	Визначати основний зміст філологічних явищ, що складають теоретико-методологічну основу наукових філологічних досліджень та аналізувати

	концептуальні підходи, на яких ґрунтуватиметься власне наукове філологічне дослідження, розглядати історичні тенденції становлення і розвитку філологічної науки в Україні та світі.
ПРН 23	Усвідомлювати різницю між багатоманітними рівнями лінгвістичного аналізу, знати, як формулювати узагальнення на основі мовних та позамовних явищ, як розпізнавати, систематизувати мовні проблеми, розуміти природу лінгвістичних даних, задіяних у лінгвокогнітивних та соціокультурних процесах при різних рівнях аналізу.
ПРН 24	Вміти надавати визначення наукової проблеми в різних галузях філології (мовознавство, літературознавство, перекладознавство), розкривати основні гіпотези проблеми, що досліджується, переосмислювати наявні та продукувати нові знання та/або професійні практики.
ПРН 26	Рецензувати публікації (наукові статті, монографії, підручники, посібники тощо) та презентації (виступи на конференціях, наукових семінарах тощо фахових заходах), а також брати участь у міжнародних наукових дискусіях, висловлюючи та відстоюючи свою власну позицію та розширюючи межі використання науково-філологічного знання.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Базовий підручник: Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика : напрями та проблеми : підручник. Полтава : Довкілля-К, 2008. С. 252-315 (Етнолінгвістика та лінгвокультурологія). *Плани і презентації лекцій, методичні рекомендації до виконання тестів, самостійних робіт, відеоматеріали, основна та додаткова література, розміщені на платформі Moodle:* <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=12895#section-0>

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Поточні контрольні заходи

Основними контрольними заходами є опитування та участь у дискусіях протягом аудиторних занять, а також тести та самостійна робота, які виконуються після опанування відповідної теми курсу. Всі поточні контрольні заходи та методичні рекомендації до їх виконання розташовані на платформі Moodle.

Підсумкові контрольні заходи

Підготовка, презентація та обговорення лінгвокультурологічного аспекту проблем за темою дослідження аспіранта. Методичні рекомендації розміщені на платформі Moodle.

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольні заходи, кількість балів
<i>Змістовий модуль 1. Лінгвокультурологія як новий напрямок філологічних досліджень</i>		
Тиждень 1 Лекція 1	Лінгвокультурологія як наука та навчальна дисципліна	Аудиторна робота (усне опитування, участь у дискусії, виконання кейс-завдання) (<i>max 5 балів</i>). Тест 1. Лінгвокультурологія як новий напрямок філологічних досліджень (<i>max 5 балів</i>).
Тиждень 2 Лекція 2	Основні поняття лінгвокультурології	Разом за Модуль 1 (<i>max 10 балів</i>).
<i>Змістовий модуль 2. Історія та теоретико-методологічні засади лінгвокультурології</i>		

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
АСПІРАНТУРА**

Силабус навчальної дисципліни

Тиждень 3-4 Лекція 3	Основоположні концепції лінгвокультурології	Аудиторна робота (усне опитування, участь у дискусії, виконання кейс-завдання) (<i>max 5 балів</i>). Тест 2. Історія та теоретико-методологічні засади лінгвокультурології (<i>max 5 балів</i>) Разом за Модуль 2 (<i>max 10 балів</i>)
Тиждень 5 Лекція 4	Мова, культура, ментальність як головні складові лінгвокультурологічного дослідження	
Тиждень 6 Лекція 5	Одиниці лінгвокультурологічного дослідження	
Змістовий модуль 3. Інструментарій дослідження взаємодії мови та культури		
Тиждень 7 Лекція 6	Методи лінгвокультурологічного дослідження	Аудиторна робота (усне опитування, участь у дискусії, виконання кейс-завдання) (<i>max 5 балів</i>). Тест 3. Інструментарій дослідження взаємодії мови та культури (<i>max 5 балів</i>) Разом за Модуль 3 (<i>max 10 балів</i>)
Тиждень 8-10 Лекція 7	Філологічний інструментарій об'єктивації національної культури через мову (текст)	
Змістовий модуль 4. Лінгвокультурологія і лінгвокогнітологія: суміщення парадигм		
Тиждень 11 Лекція 8	Процеси пізнання і специфіка культури мовців	Аудиторна робота (усне опитування, участь у дискусії, виконання кейс-завдання) (<i>max 5 балів</i>). Тест 4. Лінгвокультурологія і лінгвокогнітологія: суміщення парадигм (<i>max 5 балів</i>). Разом за Модуль 4 (<i>max 10 балів</i>)
Тиждень 12 Лекція 9	Структури репрезентації знань як об'єкт лінгвокогнітології і лінгвокультурології	
Змістовий модуль 5. Мовна картина світу й етнокультурна свідомість		
Тиждень 13 Лекція 10	Мовна картина світу	Аудиторна робота (усне опитування, участь у дискусії, виконання кейс-завдання) (<i>max 5 балів</i>). Тест 5. Мовна картина світу й етнокультурна свідомість (<i>max 5 балів</i>). Разом за Модуль 5 (<i>max 10 балів</i>)
Тиждень 14 Лекція 11	Шляхи формування і вербалізація картини світу в ситуації етнокультурної негомогенності	
Змістовий модуль 6. Соціальна взаємодія у лінгвокультурологічному висвітленні		
Тиждень 15 Лекція 12	Мовленнєвий етикет і регуляція соціокультурної взаємодії	Аудиторна робота (усне опитування, участь у дискусії, виконання кейс-завдання) (<i>max 5 балів</i>). Тест 6. Соціальна взаємодія у лінгвокультурологічному висвітленні (<i>max 5 балів</i>) Разом за Модуль 6 (<i>max 10 балів</i>)
Тиждень 16 Лекція 13	Лінгвокультурологічна детермінація дискурсу	
Залік		Підсумковий тест (<i>max 20 балів</i>). Презентація та обговорення актуальних проблем лінгвокультурології за темою дослідження аспіранта (<i>max 20 балів</i>).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

Підручники й посібники

Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика : напрями та проблеми : підручник. Полтава : Довкілля-К, 2008. С. 252-315 (Етнолінгвістика та лінгвокультурологія).

Наукові праці

Беспала Л.В., Козлова Т.О. Формування англійськомовної картини світу в умовах лінгвокультурних контактів : монографія. Запоріжжя : Статус, 2018. С. 38-58, 132-192.

Козлова Т. Ключові концепти поліцентричної англійськомовної картини світу та критерії їх визначення. Нова філологія. Збірник наукових праць. Запоріжжя: ЗНУ, 2017. № 71. С. 61-71.

Козлова Т. О. Маніфестація квантитативного принципу іконічності в редулькованих назвах дитячих ігор. *Теорія лінгвістичних парадигм: колективна монографія на пошану професора, член-кореспондент НАН України Анатолія Загнітка*. Вінниця: ТОВ "Твори". 2019 С. 442 - 457.

Козлова Т.О., Дервянко Ю.В. Етикетні ситуації повсякденного спілкування в англійськомовній та українськомовній культурах : монографія. Запоріжжя : Статус, 2020. С. 12-67, 82-88, 101-120

D'Andrade R. G. Cultural meaning systems. *Culture Theory: Essays on mind, self, and emotion / ed. by R. A. Shweder, R. LeVine*. Cambridge : Cambridge University Press, 1984. P. 88–119.

D'Andrade R. G. The Cultural Part of Cognition. *Cognitive Science*. 1981. # 5/ P.179-185.

Kozlova T., Kornishina N., Nikulina A. The Cultural and Linguistic Exploration of *Land* in American Campfire Stories. *Periodyk naukowy Akademii Polonijnej*. 2019. 36. nr 5. P 89-95. <https://doi.org/10.23856/3610>

Kozlova T.O. Cultural variation of orientational metaphors in pluricentric English. *Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика*. Київ : Ліра-К, 2020. С. 126-132.

Kozlova T. Rudnicki M. Maori Loans in New Zealand English from a Language Ecology Perspective. *Scientific Journal of Polonia University. Periodyk Naukowy Akademii Polonijnej*. Czestochowa. 2020. 39, No 2. P. 45-51.

Kozlova T. O. Borrowing as an Interface for Multicultural Discourse: Aotearoa New Zealand. *Лінгвістичні студії*. 2019. № 37. С. 98-104.

Kozlova T.O. *United in Diversity: Cultural and Cognitive Grounds for Widespread Phraseologisms. Efficiency Level and the Necessity of Influence of Philological Sciences on the Development of Language and Literature.* Lviv-Torun : Liha-Press. 2019. P. 91-108. URL: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-170-4/91-108>

Lakoff G., Johnson M. *Metaphors We live By.* Chicago : Chicago University Press. P. 22-24 (Metaphor and Cultural Coherence).

Довідники

Селіванова О. О. Лінгвістична енциклопедія. Полтава : Довкілля-К, 2011. С. 836 (Етнолінгвістика), 838 (Лінгвокультурологія).

Інтернет ресурси

Boroditsky L. How language shapes the way we think. 2018. Url : https://www.ted.com/talks/lera_boroditsky_how_language_shapes_the_way_we_think?language=uk
Prinz J. Culture and Cognitive Science. *The Stanford Encyclopedia of Philosophy* (Summer 2020 Edition) / ed. by E. N. Zalta. URL : <https://plato.stanford.edu/archives/sum2020/entries/culture-cogsci/>
Sharifi A. Definitions of Culture. 2020. URL : https://www.youtube.com/watch?v=PXi_E6FcgLk
Woodley X. Unit 1 Mini-Lecture: Intro to Cultural Studies. 2018. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=FK9MhONotwQ>

РЕГУЛЯЦІЯ І ПОЛІТИКИ КУРСУ¹

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування лекційних занять. Аспіранти, які за певних обставин не можуть відвідувати заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Відпрацювання занять здійснюється шляхом виконання індивідуального письмового завдання. Аспіранти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до сесії не допускаються.

Політика академічної доброчесності

Усі письмові роботи, що виконуються аспірантами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення UniCheck. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування автора оригінального тексту). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело. Приклади оформлення цитувань див. на платформі Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=103857>

Виконавці індивідуальних завдань обов'язково додають до текстів своїх робіт власноруч підписану Декларацію академічної доброчесності (див. посилання у Додатку до силабусу).

Роботи, в яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем.

Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються в ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі

¹ Тут зазначається все, що важливо для курсу: наприклад, умови допуску до лабораторій, реактивів і т.д. Викладач сам вирішує, що треба знати студенту для успішного проходження курсу!

ресурси, як *Wikipedia*, бази даних рефератів та письмових робіт (*Studopedia.org* та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел: електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>; наукометрична база *Scopus*: <https://www.scopus.com>; наукометрична база *Web of Science*: <https://apps.webofknowledge.com>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача з аспірантами є платформа *Moodle*. Важливі повідомлення загального характеру регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити аспірантів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на платформі *Moodle*, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на *Moodle*, є актуальною, регулярно перевіряйте папку «Спам». Якщо за технічних причин доступ до *Moodle* є неможливим або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа на пошту або у зазначені меседжери викладача. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище, ім'я та курс.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Аспіранти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ**: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих аспірантами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методу проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання аспіранту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmp5>. Підстави та процедури відрахування аспірантів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycyfws9v>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ. Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції (Воронков В. В., 1 корп., 29 каб., тел. +38 (061) 289-14-18).

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога (061)228-15-84 (щоденно з 9 до 21).

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЕ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 17.00; субота з 09.00 до 15.00.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): [HTTPS://MOODLE.ZNU.EDU.UA](https://moodle.znu.edu.ua)

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресами:

- для аспірантів ЗНУ - moodle.znu@gmail.com, Савченко Тетяна Володимирівна
- для аспірантів Інженерного інституту ЗНУ - alexvasik54@gmail.com, Василенко Олексій Володимирович

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocnu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>.